

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep

0032 OSLO

Deres referanse
200704482-/STA

Vår referanse (bes oppgitt ved svar)
07/01527-2 /AFL

Dato
10. januar 2008

Høring - NOU 2007:11 Studieforbund - læring for livet

Viser til høringsbrev av 28. september samt e-post fra Else Staven datert 4. januar 2008 hvor høringsfristen settes til 21. januar 2008.

Datatilsynet er enig i utvalgets vurdering av at det ikke er riktig å innføre registrering av personnummer for bedre statistikk og vurdering av måloppnåelse. Datatilsynets begrunnelse avviker imidlertid fra utvalgets begrunnelse. I det videre legger Datatilsynet til grunn at utvalget med personnummer har ment fødselsnummer, altså registrering av samtlige elleve tall. Det gjør imidlertid ingen egentlig forskjell for Datatilsynets vurdering om utvalget kun har tenkt på personnummeret, altså de siste fem tallene i fødselsnummeret.

Utvalget legger til grunn at det vil være kostnader knyttet til en eventuell innføring av ytterligere registrering av opplysninger, herunder registrering av fødselsnummer. Det er pekt på behovet for systemendringer og kostnader knyttet til opplæring i personopplysningsloven. Det er videre pekt på at studieforbundene synes å ha nådd et metningspunkt i forhold til krav om dokumentasjon og rapportering, samt at det kan ha utilsiktede virkninger på motivasjonen til å gjøre en frivillig innsats. Datatilsynet er enig i disse vurderingene, men finner at det også foreligger andre og vel så viktige forhold som taler mot registreringen.

Registrering av personopplysninger, herunder registrering av fødselsnummer, med den hensikt å muliggjøre registerkoblinger og gjennomføre forskning på individnivå, har stor betydning for den enkeltes personvern. Effekten for personvernet må også vurderes og innberegnes i kostnadene.

Utvalget redegjør ikke for hvilke personopplysninger som faktisk registreres i dag, hva som er hjemmelen for registreringen og hvordan opplysningene brukes. Det er ikke gitt noen forklaring på hvorfor det anses som nødvendig og hensiktsmessig med registrering av fødselsnummer, utover at det forenkler sammenkobling av opplysninger. Hva som er formålet med slik sammenkobling er ikke nevneverdig belyst.

Det er ikke på noen måte dokumentert at forslaget er hensiktsmessig og proporsjonalt. Utvalget uttaler tvert imot på s. 105 at "*Selv med solide registerdata med personnummer som*

unik ID vil det være krevende å isolere en direkte effekt av studieforbundenes innsats for å nå mål som flere i arbeid og aktivitet, bedre folkehelse, mer levedyktig lokalsamfunn og høyere deltakelse i lokalt kulturliv.” Datatilsynet er enig i denne vurderingen.

Det er en forutsetning for all behandling av personopplysninger at behandlingen er formålstjenlig. Dette kan naturligvis ikke vurderes før man har fastsatt et formål for behandlingen. Datatilsynet foreslår derfor at man først fastsetter ett eller flere konkrete formål med behandlingen før man vurderer å innføre plikt til å registrere fødselsnummer. Dersom man etter grundig vurdering kommer til at det er nødvendig å registrere fødselsnummer (og eventuelt andre personopplysninger) for å oppnå det fastlagte formålet, må det vurderes hvordan eksisterende personverngarantier, for eksempel retten til informasjon, retten til innsyn samt informasjonssikkerhet m.m. kan ivaretas på tilstrekkelig vis.

Utvalget uttaler at det på enkelte områder vil være problemfritt å bruke personnummer (fødselsnummer) fordi for eksempel utdanningslovverkets krav til rutiner også vil medføre at dokumentasjonsrutiner følges. Det vises videre til at det allerede i dag registreres personopplysninger for deltagere i regi av NAV. Datatilsynet kan ikke stille seg bak denne påstanden om problemfrihet. Selv om enkelte virksomheter registrerer personopplysninger i henhold til forskjellig lovverk, medfører ikke dette noen rett til å benytte disse personopplysningene til ethvert annet formål som måtte dukke opp.

Bruk til nytt formål kan bare skje dersom det foreligger gyldig behandlingsgrunnlag i forhold til dette nye formålet. Slikt behandlingsgrunnlag vil være hjemmel i lov, samtykke fra den registrerte, eller for øvrig alternativene som er oppramset i personopplysningslovens § 8 a-f, og eventuelt også § 9 dersom det skal behandles sensitive personopplysninger. På bakgrunn av det ovennevnte stiller Datatilsynet spørsmål ved utvalgets forslag i pkt. 8.3.2, strekpunkt nr. 5, om at *”eksisterende registre på utdanningsområdet og innenfor andre områder der personopplysninger hentes inn i dag, utnyttes bedre for å skaffe personopplysninger om deltakere i læringstilbud som organiseres av studieforbund, men der offentlige myndigheter har ansvaret”*. Det er ikke gitt at eksisterende registre og personopplysninger for øvrig kan benyttes på den måten som utvalget forutsetter. Dersom formålet med utnyttelsen avviker fra det opprinnelige formålet med registreringen av opplysningene, må det kunne vises til et eget behandlingsgrunnlag.

Datatilsynet har ingen bemerkninger til utvalgets øvrige vurderinger.

Med hilsen/

Georg Apenes
direktør

Astrid Flesland
seniorrådgiver

Kopi: Fornyings- og administrasjonsdepartementet, Postboks 8004 Dep, 0030 OSLO